

FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra antropologie

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE posudek oponenta

Práci předložil(a) student(ka): Pavlína Lošťáková

Název práce: Rwanda a Burundi: postavení ženy v postgenocidní společnosti

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci ve firmě): Zuzana Korecká

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Snad stěžejní záměr/záměry autorky lze spatřovat v druhém odstavci „Úvodu“, ve kterém stanoví za svůj cíl přiblížit *...postavení ženy v postgenocidní společnosti dvou malých afrických států Rwandy a Burundi... (s.7)* v několika směrech, které v průběhu práce také přibližuje. V rámci tematického celku vidí ženskou otázku v několika bodech. Na prvním místě hodlá autorka soustředit svůj zájem na vztah žensko-mužský a v tomto smyslu hledání míry právní rovnoprávnosti obou pohlaví rwandské a burundské společnosti. Tematickou součástí celku chce přiblížit postavení žen v politice, v organizacích /škoda jen, že nevíme hned v úvodu o jaký charakter organizací se jedná/, přiblížit míru jejich vzdělanosti, ráda by přiblížila také existenci feministických hnutí a postojů vůči genocidě v 90. letech 20.století. Dosud jsem si myslela, že by měl závěr shrnovat poznatky, které autor/autorka nacházejí při zpracování tématu a naplněnost cílů vyčtených v úvodu. Škoda jen, že závěr Pavlíny Lošťákové takto činí jen nepatrně, nebo vůbec ne, nebo hodnotí svou práci sama například slovy *...Dle mého názoru, by jednou ze silných stránek této práce mohla být kapitola Ženy jako součást genocidy, jež se zabývala ženami, které se staly oběťmi genocidy. Je zde velmi patrné, jak samotná genocida ovlivnila postavení ženy v těchto zemích... (s.46).*

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.)

Náročnost bakalářské práce není příliš vysoká, autorka sama uvádí, že se bude opírat výhradně o literaturu, jedná se tedy o kompilát, který však není příliš propracovaný. Teoretická stránka chybí, nebo je velice slabá – viz například otázka, co je genocida, které věnuje v úvodu pouze jednu větu, a nic neříká o tom, z jakého pohledu může být genocida nahlédnutelná /g. náboženská, etnická, národní, apod., jako jsou její jevy, průběh, důsledky, /

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (*jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.*):

V tomto bodě začnu od posledního: grafy nejsou součástí, podobně jako přílohy, tabulky, členitost kapitol vcelku přijatelný, se dvěma připomínkami. Vzhledem k řazení Rwanda – Burundi v celé kapitole 6. *Ženská práva* by poslední subkapitoly 6.7. *Postavení ženy v Burundi* a 6.8. *Postavení ženy ve Rwandě* bylo třeba uvést v opačném pořadí. Druhá se týká některých informací, které se objevují již v úvodu, poté opět v textu. Příkladem je první odstavec šesté kapitoly (6 *Ženská práva*), autorka pouze opakuje, co již jednou řekla. Poněkud časově zmatená se zdá být kapitola 5.1 *Genocida ve Rwandě a Burundi* (s. 21–24), kde se časového plánu autorka příliš nedrží, neboť přeskakuje leta, za cenu zachování pořadí států, aby se k minulým vrátila v prostřední odstavec na straně 21 roky 1962–1973 následuje rok 1994, poté se vrací k letům v sedmdesátém a osmdesátým následuje opět devadesátá léta, na které navazuje historií genocidy ve státě Burundi v sedmdesátých letech. Snad by stálo za úvahu sjednotit časově, aby si čtenář dokázal udělat obrázek o časové posloupnosti obou společností. Citace a odkazy na literaturu jsou v souladu s tradičně užívanými normami.

Významnější námitky bych viděla v jazykovém projevu, a to jak v gramatickém, tak především ve stylistickém. Autorka velice často nepoužívá správné gramatické tvary etnonym, jako je ve spojení *...znevýhodnění Hutu...*, jež by mělo znít *...Hutuů...*(s.13); správné *...Hutuové/Hutové a Tutsiové vedli společně spory...* uvádí Pavlína Lošťáková ve tvarech *...Hutu a Tutsi vedli společně spory...* (s.14); název čtvrté kapitoly by měl znít *4. Kdo jsou Hutuové a kdo Tutsiové?*, nikoli jako uvádí Lošťáková *4 Kdo jsou Hutu a kdo Tutsi?* (obsah a s. 18), na stejné straně na předposlední řádce uvádí Lošťáková *...Hutu, také známí jako Abahutuové, Bahutuové a Wakutuové....*, což zní přinejmenším divně, ne-li nesprávně. U prvního etnonymu autorka uvede anglicizující nominativ, u dalších v téže větě použije české *-ové*. Je třeba striktně dodržet jednotnou českou gramatikalizaci etnonym /vyjmenování všech špatně gramatických tvarů etnonym by zabralo velký prostor, uvádím jen příklady/. Podobně jsou na tom názvy jazyků – *...Bantuskými jazyky...* musí být s malým počátečním písmenem *...bantuskými jazyky...* (s.19), stejná strana *...hovoří jazyky Kinyarwanda nebo Kirundi, které patří stejně jako jazyky Hutu do Bantuských jazyků...* může být gramaticky správně *...hovoří kinyarwandštinou nebo kirundštinou, které patří stejně jako hutuština do bantuských jazyků....* /samozřejmě přípustné je i *...jazyky kinyarwanda nebo kirundi..., jazyk hutul,* a to ještě uvádí nesprávně s velkým počátečním písmenem, podobně jako adjektivní tvary *...Tutsijské ženy...Hutuskými muži...Hutuské ženy...Tutsijské muže ...Tutsijským i Hutuským ženám a dívkám...*(s.26) musí být psány s malými počátečními písmeny. Zajímavé je, že v těchto případech autorka opatří adjektiva řádnými gramatickými pády.

Další jazyková výtka se týká stylistiky: často se opakující determinující demonstrativa zavádějí autorčinou stylistickou neobratností: *...tato organizace...těchto států...tyto země...v těchto zemích...o těchto problémech...tuto zemi...* (s.35) *...P Tyto dvě ženy...tyto ženy...*(s.36) atd. Některé výrazy, se naprosto nehodící do textu, který by měl být odborný, jako jsou *...Na genocidě ve Rwandě měla taky svůj podíl...*(s.26), *...Otrěsné činy...*(s.24), *...Ženy drží nízký status v této zemi.... Že mnoho příbuzných zůstává zapojeno do rodinných záležitostí a často žijí jako jedna směsice...*(s.38). K termínu „směsice se ještě vrátím. Proč autorka upozorňuje dvakrát na zkratku, kterou hodlá dále

používat: s. 28 první odstavec třetí řádek ...*dále jen OSN*... – mělo by být v závorkách – ale také v posledním odstavci první řádek ...*dále jen OSN*...(s.28), podobně jako ...*dále jen RFP*... (s.23)? Nevhodné jsou také výrazy jako ...*Podle všeho*... /podle čeho všeho má autorka namyslí???(s.22), ...*zhruba*... (s.22), ...*co se v hlavách žen dělo*...(s. 25), ...*co se týče*... (s.19), a vůbec nerozumím co zamýšlela Pavlína Lošťáková větou ...*Tato země se stala snad jedinou zemí na africkém kontinentě, jež si nárokovala náležitosti skutečné třídní společnosti a v níž se síla stala monopolem dominantní etnické minority*....(s.12), prosím vysvětlit, nejlépe v africkém kontextu.

4. **STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE** (*celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.*):

Práce by si zasloužila větší pozornost Pavlíny Lošťákové, gramatické chyby jsou snadno odstranitelné, méně již stylistická neobratnosti. Postrádám jasný závěr, zhodnocení, postoj „pučícího odborníka-antropologa“, zatím se do závěru vloudilo hodnocení typu: ...*Za velký přínos však považuji to, že na toto téma nebylo sepsáno příliš mnoho odborných prací, proto by tato práce mohla být přínosná pro všechny ty, jež by Doporučuji mimo jiné shlédnout dokumenty zabývající se touto problematikou,...* dle mého názoru by tyto dokumenty mohly posloužit pro lepší pochopení dané problematiky... - snad autorka sama by měla přispět k tomu, aby čtenář pochopil problematiku jak dále uvádí ...*zdejší společnosti*...(s.47), má na mysli Burundi a Rwandu. Slovo „zdejší“ je poněkud zavádějící a nehodí se. Také výraz ...*vůdce*.. na s. 16 by bylo lépe zaměnit za výraz „vládce“.

5. **OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ** (*jedna až tři*):

- 1, Co má Lošťáková na mysli onou směsicí?? (s. 38),
- 2, Jaký je „kastovní systém“ obou států, je-li nějaký, lze jej srovnat s indickým kastovním uspořádáním společnosti? Jak? (s. 31 – uvádí termín „kasta“)
- 3, Proč uvádí autorka u stejných typů společností jednou termín „kmen“ (např. s. 14) a jindy „etnikum“, je mezi tím, podle ní rozdíl nebo není? Co nebo kdo jsou „lesní lidé“? To je odborný antropologický termín? (s. 20), na straně 20 ...*lidé Twa*..., otázkou je, zda ostatně jmenované skupiny snad nejsou lidé?? Lidé-kmen-etnikum - vysvětlit.
- 4, Prosím vyjmenovat alespoň některé křesťanské církve, viz s. 22.

6. **NAVRHOVANÁ ZNÁMKA** (*výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě*):

I když má bakalářská práce Pavlíny Lošťákové řadu nedostatků, které by bylo lépe odstranit, snaží se o ucelený pohled na jí zvolené téma genocida a především postgenocidní společnost a postavení ženy v ní. Navrhuji známku **dobře**.

Datum: 20.5.2013

Podpis:

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
katedra antropologie